

בענין כריתת אשך מחמת מחלה

השאלה:

אדם, שחלה באשך אחד והוצרכו הרופאים לכורתו, האם מותר לו לישא אשה, או שמא דינו כפצוע דכא, שאסור לבא בקהל?

חשובה:

בשולחן ערוך (אבן העזר, סימן ה', סעיף י') מובאת מחלקת בין הרמב"ם לבין הרא"ש ורש"י, במקרה שהאשכים נפגעו עקב מחלה – לדעת הרמב"ם כריתתם במקרה כזה נקראת בידי שמים ומותר לבא בקהל. ולדעת הרא"ש ורש"י – מקרה זה הוא כבידי אדם – ואסור לבא בקהל. לדעת המחבר יש להכריע כשיטת הסוברים שזה בידי שמים, ולהתיר לבא בקהל, וכן פסקו רבים מהאחרונים.

ואף לשיטת הרא"ש המחמיר וסובר, שמחלה הוא כבידי אדם, היינו דוקא כשהמחלה היא בכל הגוף ופוגעת גם באשכים, אך כשהמחלה מתחילה באשכים עצמם – גם הרא"ש מודה שזה נחשב כבידי שמים – ומותר לשאת אשה.

והנה, שיטת רבנו תם להכשיר לבוא בקהל במקרה שרק אשך אחד נכרת, אך האחרונים הגבילו היתר זה רק למצב שהאשך היה שלם ונכרת, אבל אם נפצע קודם ואחר-כך ניטל – פסול. והנה אף אם נניח, שנידון-דין הוא בגדר ספק פצוע-דכא, גם אז יש מקום להתיר, לפי מה שפסקו האחרונים, שספק פצוע-דכא מותר לבוא בקהל ולדעת המחבר קולא זו חלה גם במקרה שהספק הוא בדיון וגם במקרה שהספק הוא במציאות.

מסקנה:

"והנני מסכים... להיתרא, דמותר לו לישא אשה על פי הטעמים שנתבאר".

(שו"ת עין יצחק, חלק א', חלק אבן העזר, סימן ס').

מקורות נוספים:

אוצר הפוסקים, אבן העזר, סי' ה', סקנ"ו, אות א' ובספרים שציינו שם.